

Mattheus 25: 14-30: Talentenjacht.

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegen

GK 70 –bundel 2006: Gij dienaars van hem, die alles regeert.

Gebed

Kinderen: talentenjacht.

Zingen: Psalm 90: 8 –Groep 5-8

Inleiding Schriftlezing: Christelijke feesten.

Lezen: Mattheus 25: 14-30

Zingen: Psalm 9: 1, 7, 8

Preek

NLB 912 Neem mijn leven, laat het Heer.

Wet:

GK 11 –bundel 2006 Hoor, Israel – zingen op de melodie van psalm 128

Gebed

Collecten

NLB 439 Verwacht de komst des Heren.

Zegen.



Kinderen: Talentenjacht.

Inleiding op Schriftlezing:

In de Bijbel gaat het vaak over feesten. Over bruiloften die wel 7 dagen kunnen duren. Over het loofhuttenfeest en het Paschafeest. En wij kennen kerst en Pasen, hemelvaart en Pinksteren.

Het gaat vaak over blijdschap, eten en drinken en muziek.

Het openbare optreden van Jezus begint op een bruiloft. Hij maakt van water wijn en redt daarmee de bruiloft van twee tieners in het dorpje Kana. Dit wonder laat zien wat Jezus wil: Hij wil het kwaad en de pijn uit deze wereld wegnemen en de blijdschap redden.

Gods kinderen vormen een vrolijk volkje.

Er wacht ons nog één feest.

Het feest van de wederkomst. Als onze bruidegom terugkomt om zijn bruid op te halen.

Ondanks alle pijn in een lange, gebroken geschiedenis, eindigt de geschiedenis in een groot bruiloftsfeest. De bruiloft van het Lam.

Daar gaat de gelijkenis over die we samen gaan lezen. De gelijkenis over de talenten.

Een gelijkenis over de wederkomst.

In Mattheus worden er twee lange hoofdstukken gewijd aan die wederkomst en de komst van het Koninkrijk. Mattheus 24 en 25.

Waarom doet Jezus dat?

Omdat de leerlingen een verkeerde verwachting hebben. Zij hebben de wonderen van Jezus gezien.

Hij is de zoon van David. De Messias. En nu verwachten zij, dat Jezus naar Jeruzalem zal gaan, op de troon zal gaan zitten, de Romeinen verdrijven en de oude glorie van David zal herstellen.

“Nu gaat het gebeuren!!!”.

Jezus stelt hun verwachting bij: voor de troon is er eerst het kruis.

Jeruzalem en de tempel zullen niet gloriëren, maar zullen worden afgebroken tot op de laatste steen.

De boodschap over Gods liefde en zijn roep om terug te keren zal over de wereld gaan en harten van mensen veroveren. Want hoe kan Jezus koning zijn over mensen, die hem niet als koning willen?

En daarna komt Jezus als Koning terug op aarde en zal zijn Koninkrijk voorgoed op een nieuwe aarde afdalen. Er komt een tussentijd.

Preek:

“Je moet je talenten gebruiken!”.

Dat zeggen we soms tegen onze kinderen.

Als onze zoon goed kan leren, dan moet hij zeker de HAVO of liever nog het VWO doen.

Hij moet zijn talenten gebruiken.

Als onze dochter goed kan tekenen of viool speelt, dan moet ze daarmee doorgaan: ze heeft talent.

Maar als je zoon nu goed kan voetballen?

Jaren geleden kwam er een keer een vader bij me op bezoek. Zijn zoontje was 11 jaar. Hij kon erg goed voetballen Hij had talent. Hij was zó goed, dat er zelfs scouts van Feijenoord waren komen kijken en hij werd uitgenodigd voor de jeugdopleiding. Stel je voor, dat Feijenoord of zelfs Ajax jou vraagt!

Die vader vroeg: wat moet ik doen? Hij heeft toch dit talent gekregen?

Ik heb hem toen eerst hartelijk gefeliciteerd met deze talenten van zijn zoontje.

Maar moest hij nu naar Feijenoord? Beroepsvoetballer worden? Elke week uren reizen voor de trainingen? Straks zondagen voetballen? En dan die keiharde wereld van presteren, het grote geld...

Die vader is er niet op ingegaan.

En zijn zoontje vond het best: kon hij lekker met zijn vriendjes in het dorp blijven voetballen.

Maar, ja, moest die jongen zijn talenten dan niet gebruiken?

Hij had er wel 5 gekregen om te voetballen? Moet hij die nu begraven?

Wat bedoelt Jezus eigenlijk met die talenten?

Jezus vertelt: “Er gaat een man op reis...”.

En die man blijkt ongelofelijk rijk. Hij bezit miljoenen.

Op een dag gaat hij op reis. Voor langere tijd naar het buitenland.

Maar hij is financieel erg slim: hij wil dat zijn geld blijft groeien als hij weg is. Dus geeft hij zijn geld in beheer bij zijn dienaren en zet ze met zijn geld aan het werk: hij geeft één dienaar 5 talenten, een ander 2 talenten en de derde 1 talent.

Wat is een talent?

Een talent is geld.

Wij betalen met Euro's. In Amerika met dollars. In Israël betaal je nu met sekels.

In die dag betaalde je met de Romeinse denari of de Griekse Drachme of de joodse Sjekel.

In de gelijkenis gaat het over een talent. Dat was ook een van de valuta in die dagen.

Eigenlijk is een talent een gewicht. Een gewicht aan goud.

Een talent was toen ruim 30 kilo. En dan 30 kilo aan goud.

Op dit moment is de goudprijs in de wereld bijna E37.000,- per kilo.

Een talent goud is dus 30 x E37.000,- = ruim 1 miljoen Euro.

De dienaar met 5 talenten krijgt dus 150 kilo goud in handen. Dat is ruim 5 miljoen in handen.

De dienaar met 2 talenten krijgt 60 kilo goud. Dat is ruim 2 miljoen.

De laatste krijgt 1 talent. Dat lijkt eerst erg weinig. Je denkt bij jezelf: ‘Dat is niet eerlijk! Die komt er nogal bekaaid vanaf!’.

Maar dat is niet waar: hij krijgt nog altijd 30 kilo goud. Dat is ruim een miljoen. Daar kun je wel wat mee. Die Heer is helemaal niet zuinig en vertrouwt zijn dienaren.

In deze bedragen, die de dienaren krijgen zit nog een mooi détail: er staat heel mooi, dat iedereen krijgt naar wat hij aankan. Die heer kent zijn knechten en overvraagt ze niet. Hij is geen slavendrijver,

die zijn mensen opjaagt en altijd te hoge eisen stelt. Hij is eerder een vader, die zijn kinderen kent. Hij geeft ons talenten naar onze talenten. Wat een goede heer! Een heer met een hart.

En kijk nu eens naar de knechten.

Want die heer gaat de volgende dag al meteen op reis en laat zijn knechten achter met die enorme berggen geld. Je zit ze staan: ze hebben miljoenen in handen! En hun heer is weg. En hij blijft ook weg!

Die knechten kunnen gaan denken, dat dat helemaal van hen is: "Heb ik even geluk gehad!".

Of ze kunnen gaan denken, dat die 5 of 2 talenten wel van heer zijn, maar dat ze de winst voor zichzelf op kunnen strijken.

Wat gaan ze doen met al dat geld? Wat hebben zij voor hart?

Het is een bijzonder verhaal wat Jezus hier vertelt.

Hij geeft zijn hele bezit, zijn hele kapitaal in handen van zijn knechten. En hij gaat zelf weg. Ze kunnen hem zelfs niet raadplegen of tussentijds verantwoording afleggen.

Welke baas doet dat nu?

Zou hij het niet beter naar de bank brengen?

Of naar financiële experts, die het voor hem kunnen beleggen?

Je geeft zoveel geld toch niet in handen van de kantinejuffrouw of aan je chauffeur van de dienstauto?!!

Wat is dit voor verhaal?! Dit lijkt nergens op!

Jawel, zegt Jezus, dit lijkt op de wederkomst.

Jezus is die heer. Hij is naar de hemel gegaan en heeft alles in de handen van zijn leerlingen op aarde gelegd. Alles. Heel zijn kapitaal.

Alles waar hij voor geleefd heeft en waar hij voor gestorven is.

Heel die mooie wereld van God laat hij achter in handen van mensen. Een aarde met de mooiste oceanen vol leven. Bergen vol sneeuw, die de macht van God weerspiegelen.

De mooiste bloemen. Mensen van allerlei kleuren. Prairies met de sterke olifant en het snelle luipaard. Met de zware neushoorn en de sierlijke gazelle. Akkers vol goudgeel graan. Mijnen vol zilver en goud en de mooiste edelstenen. Een wereld vol muziek.

Een schepping, die zonder woorden spreekt over de grootheid van God.

Maar Hij laat ook het evangelie achter in mensenhanden. Dat enorme evangelie over bevrijding van zonden en verlossing van de dood. Die geweldige boodschap over vrede met God. Dat evangelie, waar Jezus zoveel voor heeft betaald: met zijn eigen leven.

Hij legt heel die kostbare schat van Gods genade in mensenhanden achter.

Wat gaan ze ermee doen?

Wat doen mensen met die schepping?

Met dat evangelie over Gods Koninkrijk?

Wat doen die knechten?

Twee gaan meteen hard aan het werk.

Ze nemen niet eerst een paar weken vrij: hun baas is er toch niet!

Nee, ze gaan aan het werk. De eerste verdubbelt het bedrag en maakt van 5 talenten zelfs 10 talenten. De tweede ook: hij maakt van 2 talenten 4 talenten.

Ze maken dus allebei enorme winsten.

De derde niet.

Die begraaft zijn talent.

Na lange tijd komt die heer terug en roept zijn knechten: 'Wat hebben jullie met het geld gedaan?'

En dan gebeurt er iets moois.

Ze geven niet alleen de talenten terug, die de heer hen had gegeven, maar ze geven ook de winst aan hem, die zij daarmee gemaakt hebben.

De eerste knecht geeft 5 en nog eens 5 talenten aan zijn heer. Zo'n 10 miljoen euro!

De tweede 2 talenten en nog eens 2. Ruim 4 miljoen euro!

En toen hadden ze zelf niets meer. Het waren gewoon weer slaven met lege handen.

Dat willen ze blijkbaar ook: ze willen hun heer dienen. Ze willen winst maken. Niet voor zichzelf, maar voor hem.

Zo gaat dat in het Koninkrijk van God.

Daar gaat het er niet om, dat je heel veel winst voor jezelf hebt gemaakt, maar om wat je in liefde voor God en voor je naaste hebt gedaan.

Mensen lezen deze gelijkenis wel eens als een prestatiegelijkenis.

Jezus zou dan leren, dat je moet woekeren met je talenten. Dat je heel de aarde moet ontginnen. Dat je uit jezelf moet halen wat er in je zit. En als je muzikaal talent of kunsttalenten hebt, dan moet je daar alles uit halen.

Als je de gelijkenis zo leest, dan jaagt deze gelijkenis mensen op.

Je kunt de HAVO eigenlijk niet, maar je ouders willen persé dat je die toch doet.

Arme jongen.

Maar: dat is het punt ook niet.

Het gaat erom, dat die slaven uit zichzelf iets goeds hebben willen maken voor hun heer. Gericht op winst voor hem.

Dat kan ook anders.

Je kunt Gods wereld uitbuiten om er zelf beter van te worden.

Maar je kunt ook goed voor de wereld zorgen om haar nog mooier te maken voor God. Zodat nog meer blijkt hoe groot en goed Hij is.

We kunnen de tropische regenwouden leegkappen en het hardhout gebruiken voor de vensterbanken van onze welvaart. Je kunt ook natuurparken aanleggen, bossen beschermen, de vissen in de oceanen zorgvuldig bewaren...voor God.

Of, dichter bij huis, wanneer je van God een man of een vrouw hebt ontvangen, zie je die dan als jouw bezit? Moeten ze voor jouw verlangens buigen? Of ben je erop om hem of haar tot bloei te brengen voor God. Heb je elkaar geholpen op weg naar Gods koninkrijk?

Of als je kinderen gekregen hebt: je kunt denken, dat je kinderen jouw bezit zijn. Ze moeten zijn zoals jij wilt dat ze zijn. Ze zijn van jou en een stukje van jouw trots.

Maar je kunt ook inzien, dat je die kinderen in beheer kreeg. Ze zijn van God. En je kunt zo ook opvoeden, dat zij voor Hem bloeien.

Ziet u: daarin moeten we zelf vaak keuzes maken.

Voor wie leef je?

Alleen voor jezelf?

Mijn lichaam: door Hem geschapen.

Een leven vol tijd. Geschenk van hem.

Mijn huwelijk. Zijn gave.

De Heer is in het buitenland. Je hebt dus alle vrijheid. Wat maak je ervan?

Ook die derde man kreeg dat vertrouwen. Ook hij had gaven.

Ja, wij weten, dat die derde man straks vreselijk veroordeeld wordt. We kennen de gelijkenis. We kijken dan ook al met donkere ogen naar die man.

Maar kijk eens beter: hij kreeg ook een enorm bedrag. Meer dan 30 kilo aan goud.
En hij geeft het straks ook helemaal terug aan zijn heer.

Alles.

Tot op de laatste gram goud.

Hij had kunnen denken: "Mooi, mijn heer is weg en ik heb geld. Ik ga het ervan nemen".

Maar dat heeft hij niet gedaan. Hij heeft alles heel nauwkeurig bewaard. En goed ook.

Hij begraaft het in de grond.

Dat lijkt wat vreemd.

Maar dat was in die tijd heel gewoon. Schatten werden vaak in aarden kruiken begraven in de grond.

Eén van de veiligste methoden.

"Alstublieft, hier heeft u alles het terug".

Hij heeft het goed bewaard.

Waarom wordt hij dan toch zo hard veroordeeld?

Omdat hij geen hart heeft voor zijn heer.

Hij heeft geen enkele moeite gedaan om iets voor zijn heer te doen met dat geld.

Waarom niet?

Dan durft die knecht te zeggen: "Heer, ik wist van u dat u streng bent, dat u maait waar u niet hebt gezaaid en oogst waar u niet hebt geplant, en uit angst heb ik uw talent begraven. Alstublieft, hier heeft u het terug".

Die heer krijgt de schuld!

Dat zegt die heer ook: 'Waarom heb je het dan niet op de bank gezet? Dan had ik tenminste nog iets gehad. Maar zelfs dát heb je niet gedaan'.

Daarmee legt die heer het ergste bloot: zijn knecht heeft geen hart voor zijn heer.

En daarom kwam het zelfs niet in zijn hoofd op om iets te doen, dat hem helemaal geen moeite zou kosten, maar waar de heer toch nog iets aan zou hebben: het geld op de bank zetten.

Wie niet liefheeft bedenkt soms heel weinig.

En dat mist die heer: de liefde.

Nee, hij mist niet de rente, want dat is vergeleken bij zijn enorme bezit maar een klein bedrag. Hij mist het goud van de liefde. Die slaaf is koud voor zijn heer.

Hij leeft voor zichzelf.

En nu mag hij ook verder met zichzelf leven.

Ver van het hart van zijn heer.

Hij wordt door die heer in 'de buitenste duisternis gegooid, waar men jammert en knarsetand'.

Buitenste duisternis is de plek buiten het huis. De plek waar het donker is en koud.

In die dagen hadden huizen vaak een binnenplaats. Daaromheen waren de kamers gebouwd. Op die binnenplaats brandde een vuur, waardoor het licht was en warm. Daar was leven en muziek en gezelligheid. Eten en drinken.

Daarbuiten was het donker en koud.

Die knecht wordt naar buiten gestuurd. Waar het koud is en donker.

En het blijft ook koud en donker in zijn hart: in de duisternis daarbuiten daar jammeren mensen en knarsetanden.

Ze jammeren: ze klagen en leggen de schuld bij anderen.

Ze knarsetanden: ze zitten vol haat en verwijten tegen anderen. Boosheid. Wroeging.

Er is geen sprankje spijt of berouw.

Dat wordt je leven als je jou heer de buitenste duisternis instuurt. Ver buiten je hart.

Dan zit je opgesloten in de duisternis van je eigen hart. Dit heeft niets te maken met hardvochtigheid aan Gods kant. Het heeft alles te maken met de hardheid van je eigen hart. Deze man heeft zelf de duisternis van zijn eigen gelijk liever dan het licht van de heer.

Wat doe je met de talenten, die God je gaf?

Met het evangelie, dat je elke zondag hoorde in de kerk?
Heb je daar nog iets mee gedaan? Heb je daar anderen over verteld? Of zat je op zondag in de kerk, maar leidde je door de week je eigen leven?
Heb je ook de gevangene bezocht? De naakte gekleed? De vluchteling onderdak gegeven? De hongerige te eten? De gevallen vrouw opgezocht?

God gaf je een man of een vrouw.

Wat zeg je straks, als je voor hem staat?

'Alstublieft, heer, hier heeft u haar, hier heeft u hem, weer terug. Ik heb haar goed bewaard'.

Of heb je je man of je vrouw tot bloei gebracht? Was er oprechte liefde? Stond je hart open voor hem?

Wat heb je gedaan met mijn schepping? Met de kinderen die ik je gaf? Je vrienden?

Ik gaf je alle ruimte om er iets moois van te maken.

Wat heb je ermee gedaan?

Leefde je uit liefde voor God of alleen uit liefde voor jezelf? Voor jouw eer, jouw genot.

Ten slotte: de gelijkenis maakt duidelijk hoe goed deze heer wel niet is.

Door het enorme bedrag, dat hij zijn knechten toevertrouwde.

Zelfs die derde slaaf kreeg meer dan een miljoen!

We mogen bloeien en vrucht dragen voor onze God. We krijgen daarvoor alle ruimte en armen vol van zijn genade.

En het wordt nog mooier.

Want op een dag komt hij terug en dan ziet hij wat die eerste twee knechten hebben gedaan: zij hebben het bedrag verdubbeld! Ze zijn voor hun heer aan het werk gegaan. Daaruit blijkt hun hart voor hun heer.

En dan gaat ook het hart van die heer nog wijder open.

Hij zegt: "Voortreffelijk, je bent een goede en getrouwe dienaar. Omdat je betrouwbaar bent gebleken in het beheer van een klein bedrag, zal ik je over veel meer aanstellen. Wees welkom bij het feest van je heer!".

Klein bedrag???

Ze kregen miljoenen van hem!!

Wat moet dat dan wel niet worden als onze God veel meer gaat geven, dan hij nu al gaf? Als de schatkamers van zijn koninkrijk open gaan? Het leven op de nieuwe aarde!!??

Armen worden steenrijk.

Vluchtelingen koningen.

De schoonmaker minister in het koninkrijk van God.

Jongeren worden prinses en prinsessen.

Begraaf de talenten niet, die God u gaf. Maar maak winst voor uw Heer.

Hij verdiende het eeuwige leven voor u.

Amen.